ԱՌԱՎՈՏԻ ԹՈՒՏ 15

ԱՐԱՐԱՏ Հայրենի, ազգային-քաղաքական շաբաթաթերթ

Հրատարակվում է Էջմիածնի Մայր Աթոռի տպարանում։

Գին տարեկան 4 ռուբլի, 1 ռուբլի 50 կոպ.

ԱՐԱՐԱՏ

Գրասենյակը գտնվում է Էջմիածնի Մայր Աթոռի տպարանի շենքում։

Ձեռագրերը չեն տրվում։ Հասցեն՝ Արարատ։ Էջմիածին։

Գրասենյակի ժամերը՝ առավոտյան 9-ից մինչև 12-ը։

Գրասենյակի հեռախոսը՝ Էջմիածին, Գ. Գ. Ռ. Ռ. Ս. Ս. Ն. Ն. Ն

զամ կէլիր քի Ռուսիա Թուանա նէ հրի-
նի վէ Լիմինէ պալգանլարընը կէչիպ,
Վարնա Թէրաֆընտան Մեհամպօլա
տողրու իլէրիլէսին։ Լաքին պալգան
Թէրաֆլարընտան Ռումելի մէմալիքի-
նին զապթը Ռուսիայա գարշը եալը-
նըզ Թիւրք ճինսինի գրյամ իթտիրմէ-
յիպ, պիւթիւն Լիւրոբա վէ Ռում-
լար, վէ Ուլահլար վէ Սլավլար տա-
խի շիւպհէսիզ պունա գարշը գրյամ
իտէճէքլէր տիր։ Պունտան մաատա
Մեհամպօլուն Ռուսլարա նէ ֆայիտէ-
սի օլապիլիր, քի կէօյա մէմալիքին
պիր քիւլիսի կիպի պունու էլինէ կէ-
չիրտիսի հալտե, Դարա տէնիզին պիւ-
թիւն սէվահիլի, Պօղազ իչինտէն Թա
Ճէրքէս գըրլարընա գատար Օսման-
լը էլինտե գալաճագ տըր։ Ճիւնքի
պէօյլէ պիր հալտե, Մեհամպօլ, էճ-
բաքը տիւշմէնտէն մուհասէրէ օլուն-
մուշ պիր հիսար հիյէթինտէն պաշ-
գա պիր հիյէթտե պուլունամազ,
տէվլէթը Ալիէնին Պահրը սիյահտա
միւթէատտիա վէ գուվվէթլիւ պիր
տօնանմասը օլմասընը տա քիմսէ մէն
իտէմէզ, վէ Մեհամպօլա մութասար-
րըֆ օլմազ, Ռուսիայը պէօյիւք սար-
ֆիյաթա կիրիֆթար իսիւպ, հիչ պիր
սէմերէսինի կէօրմէմէք տիր։

"Իմտի, Ռուսիա Մեհամպօլու-
զապթ իտէճէք տէյի հէր թէրաֆա
նէջը օլունան էնտիչէ վէ թէլաշա,
պի էսաս տըր, վէ պիր էսասը օլսա
պիլէ, Նէօլօլսա զաղէթասընդն, Ռու-
սիանըն Կիրիտ հագգընտա կիւյա
գուլանմըշ օլտուղու տէսիսէլէր նէ
չիւրիւք էսաս իւզէրինտե իսէ, պու
զիւիմ տախի անճագ էօյլէ պիր չիւ-
րիւք էսաս իւզէրինտե պուլունապի-
լիր։ Լյէր Նէօլօլսա զաղէթասը,
1828, վէ 29, վէ 30 սէնէլէրինտե
Լինտրատա ագտ օլունան մաղպաթա-
լարը սիւրէթլէրինի պիր քէրրէ օլ-
սուն կէօզտէն կէչիրմէյի միւբատ ի-
տէյիտի իսկեաթ օլուրտու քի, Ռուս-
լար օ վագրթլար հիւքիւմէթը Լու-
նանիսէ բէիսի Թէնէթ Դարաստիսթրիա-
նըն մաթլուպ վէ թէքլիֆլէրինէ մու-
ավէնէթ իտիւպ, իւչ սէնէ տիւզէյ
իտտաա իթտիքի, Կիրիտ տախի էն-
էն Լունանիսթան մէմալիքինէ տա-
խիլ օլսուն։ Վէ օ վագրթ, Կիրիտ
Լունանա տախիլ օլմասը իսկ գապա-
հաթ Ռուսիանըն օլմայըպ, սայըր Լիւ-
րոբա տէվլէթլէրինին վէ պաշլըճա
Ինկիլիզին տիր։

„Դրանտա գրալը օնունճու Շաբ-
լը, ֆիլէլլէն եանի Լունանը սէվէր
Թագրմընտան օլտուղունտան, այան
աշիքեար օ տախի Կիրիտին Լունանա
Թէրք օլունմասը Թէրաֆընտա իտի-
լաքին 1830 տա պու գրալը Թաճ ի-
Թահթը բէրիչան օլտուղունտան,
Դրանսատա պիր տահա Կիրիտ լա-
գըրտըսը գալէմէ ալընամասը։

„Պիր չօգ սէնէլէր սօղրա, Կիրիտ
մէսէլէսի Թէքրար մէյտանա չըգտը,
լաքին Ղարպ տէվլէթլէրինին բօլի-
Թիգասը հիչ պիր վագրթ Կիրիտլի-
լէրէ խայբրը տէյիլ իտի։ Դօնթէ
Բօցցո տի Պօրկո, վէ Դօնթ Նէսէլ-
բոտուն Թահրիրաթընտան, Նէօլօլսա
զաղէթասընդն կէթիրտիի չահատէթ-
լէր հիչ պիր չէյ իսպաթ իթմէզլէր։
Պու Թահրիրաթ օ էքի զաթըն տա-
խի էֆքեարը մախսուսէլէրի պէյա-
նընտան իսպարէթ տիր, քի հէմէն հէր
վագրթ, վէ հէր էնտատ վուգուա-
Թըն ճէրեանընա մանի օլմազլար։ Իմ-
տի Բօցցո տի Պօրկո ասըլ Դօրսիգա-
լը օլտուղունտան՝ նէ Լունանլարը
սէվէպիլիր իտի, նէ տէ Լունանիսա-
Թանը, վէ Դօնթ Նէսէլբօտ իսէ,
Մէթէրնիք բօլիթիգասը տայրէսին-
տէ տօլաշտըրընտան՝, օ տա Լունան-
լարը սէվէմէզ իտի։ Պու ճիւմլէ իլէ
Լունան հիւքիւմէթի թէշքիլ օլուն-
տու, վէ պու էքի պաշ վէքիլէր,
պունու հէր նէ գատար գալպլէրին-
տէն իսթէմէզլէր իսէ տէ, եէնէ իհ-
տասընա միչին օլմայա մէճպուր օլ-
տուլար։

„Ալիհայէթ Նէօլօլսուն ինքեար
իտէմէյէճէյի շէյ շու տուր քի, Լու-
նանըն միւսթագիլ վէ պաշը պաշընա
պիր հիւքիւմէթ օլմագ պաշլանկըճը
Լոտիրնէ ահտնամէսի իճապընտան
տըր քի, 1829 սէնէսի սէպտ. 14 իւն-
տէ իմզալանմըշ տըր։ Պու ահտնամէ
իմզա Շօլունունճայատագ, քի մալի
Ռուսլարա բէք աղըր մասրաֆլարա
վէ սէլ կիպի գանլարա օլտու. Ղ՝ սրպ
տէվլէթլերի Լունանը պաշգա ճի-
հէթլէ Թանըմագ իսթէմէտիլէր, իլ-
լա Ալահ Պուղտան մագամընտա պիր
քիւչիւք պէյլիք, վէ եալընըզ Մօրա
իլէ Սիգլատ Թասպիր օլունան պիր
գաչ Ռումելի ատալարընդն սահիպի,
վէ Նիհայէթ տէվլէթը Ալիէնին Թէ-
պախէթինտե պիր էյալէթը միմթազէ։

„Իմտի Նէօլօղոսա եագըշմազ էօյ-
լէ պիր տէվլէթէ հարֆէնատալըգ իթ-
մէք քի, քէնտի հէմշէհրիլէրինէ պէօյ-
լէ պիր պէօյիւք հիմմէթ վէ խըզմէթ
իսրազ իթմիշ տիր։

"Ղարպ տէվլէթլէրի, Լոտիրնէ
ահտնամէսինի հէր նէ տերէճէտե
գապուլ իթտիլէր իսէ տէ, Լունան
մէմալիքինի թահտիտ իթմէք սրբա-
սընա կէլինճէ, Լունան հագգընտա
եինէ զայէթ Թամաքեար տավրանմա-
յա ճահտ իւ իգտամիթտիլէր։ Լու-
նանա Թէրք օլունաճագ հէր պիր ա-
բազի բարչալարը իւզէրինէ պէօյիւք
պէօյիւք միւճատէլէլէր օլտու, սէնէ-
լէր իլէ միւքեալէմէլէրի սիւրտիւ,
վէ Նիհայէթ անճագ 1832 սէնէսի,
Լունան մէմալիքինին հուտուտի գա-
վիէն վէ գաթիէն Թահտիտ օլունա-
պիլսի։"

(Իմզ) Մ. Վ.

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԻԹԷՆԵՎԻՅԷ

Թաշրալարտա օլան ապօնաթ-
լարըմըզդն պազըլարը, Թէրաֆլարընտա
օլան մէմուրլարըմըզա տէյինլէ-
րինի Թէտիկ իթմէյէ ըէնճիտ իթ-
տիքլէրինտէն, պիպլէրէ իշթիքեա եա-
զայօրլար, պու ճիհէթլէ օ կիպի զէ-
վաթէ ըէճա իտէրիզ քի վագրթը իլէ
տէյինլէրինի Թէտիկ իթսինլեր քի,
իշթիքեա եազմագլըգտան մէմուրլար
խէլաս օլսունլար։

— Խիւտավէնտիկեար նամ Օս-
մանլը զաղէթայը միւթէպէրինտե
շու տըգգաթա շայան հալատիս եա-
զըլը տըր։

"Դէշիշ տաղը էթէքլէրինտե, վէ
խուսուսա Պլուսայա պիր պուչուգ
իքի սաաթ մէսաֆէսի օլան Ադ չաղ-
լըան Թէրաֆլարընտա, լեզզէթ վէ
ըէնկի Մօսկով չայընտան աղ ֆարգը
պիր նէվի չայ պիթտիկի, վէ պունուն
օլ ճիվարլարտա քէսքէթ իւզրէ օլ-
տուզու, կիտիպ Թօփլայան վէ իս-
թիմալ էտէնլէրին իֆատէսինտէն աղ-
նաշըմըշ, վէ պու քէրրէ պիր մըգ-
տար չայ տախի ճէլպ օլունարագ
մուայէնէ իտիլմիշ տիր։

"Կէրչէ, շիմտիքի Թաամը վէ ըէն-
կի, ագ գ-յրո-գ Թասպիր օլունան չայ
գատար լեզիզ տէյիլ իսէ տէ, բէք
տէ միւհիմսիզէնմէյիպ, կէչիլէվերիլ-
ճէք բատէտե տախի ֆէնա օլմասը-
ղընտան, վէ իւչ պէշ սէնէլեր տիր,
Պուսա ահալիսինին բէք չօղու պուն-
տան իչտիքլէրի միսիլլու իշ պու չա-
յըն պիր սիւրէթլէ Թէրպիսէսի միւմ-
քին օլուպ տա, լեզզէթճէ Ադ գուշ-
բուգտան ֆէրգսիզ պիր տերէճէյէ
կէթիրիլսէյի հալտե, ըիվայէթ օլու-
նան քէսքէթ, վէ ֆիյատ վէ նագ-
լինտե տէրքեար օլան սուհուլէթի
մինասիպէթի իլէ ումում մէմալիքի
Շահանէ ահալիսինին Մօսկով չայըն-
տան կէչէրէք պունա բաղպէթ իտէ-
ճէքլէրի, վէ պու սէպէպլէ Պրուսա
ահալիսինին բէք չօգ իսթիֆատե ի-
տէճէքլէրի պէտիհի տիր։

„Պէգ իշ պու չայը կէօրտիւլիւ-
միւզտե, տերէճէյի մաթլուպէյէ խ-
սալ իչիւն բաչալարը սրվայարագ, Թա-
տիլի հագգընտա Պրուսատա իսթի-
մալ իտէնլէրտէն պաղը շէյլէր իսթիմ-
զաճ լալէմիշ իսէք տէ, միւմքին օլուպ
օլամայաճաղընա Թէեագդիւն իտէ-
մէտիսիմիզտէն, պու քէրրէ պիր նու-
մունէ օլմագ, վէ մէրագ իտէնլէր
կիտիւպ կէօրմէք իչիւն, ճէլպ իթ-
տիսիմիզ չայտան պիր գըսէ մըգտարը,
զաղէթամըզդն Տէրսաատէթ մէրքէզի
օլան, Մէրաֆէն էֆէնտիսինին գըրա-
աթխանէսինէ, կէօնտէրտիք, պուն-
տան պէօյլէ Տէրսաատէթ զաղէթա-
լէրինին հիմմէթը մախսուսէլէրինի
տավէթ իտէրիզ։

„Վէ հագիգէթէն էկէրչի պունա
պիր չարէ պուլունուր իսէ, Մօսկով
չայընդն գքէսի օն օն պէշ զուրուշա
սաթըմըշ օլաճաղընը պէյան խլէրիզ։"

Պու չայ հագգընտա օլան միւթա-
լաամըզը, կէլէճէք հաֆթայա պըրա-
գըրըզ։

— Միսաֆիրէթէն Մըսըր ճանիպին-
տե պուլունան բրէնս տը Կալլ հագ-
ըթլէրի, սոն պիր թէլեղրաֆ խա-
պերինէ նազարէն, Նիհթանէյէ տպի-
մէթ իթմէք իւզրէ, իշ պու ճումա
իրթէսի Սայիտ լիմանընտան հարէ-
քէթ իտէճէք միշ։

— Լէվանթտա եազըլտըզընա նա-
զարէն, տիւնքի կիւն Լունան սէֆա-
ըէթի վէ գանչէլէրիատը, Պէյօղլուն-
տա Պումպարաճը եօգուշունտա օ-
լան պունտան էվվէլքի պուլունտու-
ղու մահալտե եինէ քիւչատ օլուն-
մուշ տուր։

— Իրլանտայը սապգ միրպայ
Օրէյլի, վէ Ամերիգալը միւսիւ Ռո-
մէր, միւտտէթը մէտիտէտէն պէ-
րու Պապը զապթիյէտե, մուհաքէմ-
տե պուլունտուգլարը հալտե, մու-
ախխարէն սէպիլէրի Թախլիյէ գըլըն-
մըշ տըր։

— Պըտէթ ԴուԹս նամ, զայէթ
զէնկին պիր Ինկիլիզ գըզը, Դուտսու
Շէրիֆ չէշմէլէրինէ Թէմիզ իչէճէք
տու կէթիրթմէք իւզրէ պիր թէրթիպ
տիւշիւնիւպ, լայիհէսի Շուրայի
ատվէթ միւզաքէրաթընա իհտալէ
պուլրուլմուշ օլտուղունտան, պազը
շարթլարը գապուլ օլունմուշ տուր
տէնիր, էյէր պու գըզըն Թէրթիպի
իլէ սահիհէն Դուտսու Շէրիֆ չէշ-
մէլէրինէ պոլ վէ Թէմիզ սու կէլե-
ճէքսէ, պու արաբգ պու մատմա-
զէլի Թէլեղրաֆ իլէ Պէյօղլունա տա-
խի տավէթ իթմէլի տիր։

— Ամերիգանը Ֆրանկա 7 մարտ
Թարիխի իլէ շու վէճհ իլէ եազըլը
տըր։

Բաբա հազրէթլէրինին սրհհէթի
իւզրինէ վագրթ վագրթ պիր Թա-
գըմ հավատիպէր ճէրիան իթմէք տէ
իսէ տէ, միւշարալէյհին հալինտե,
ասլա պէօյիւք վէ սվէսէյէ մուճիպ պիր
ալամէթ եօգ տուր։ Տօգուզունճու
Պիոս բաբա, պէօյիւք բէրհիզին հէր
բէտմի ճէմիյէթլէրինտե հազրը պու-
լունմագտա տըր, ատէթա, վէ կէ-
բէք ֆէվգլատե օլարագ միսաֆիրլէ-
րի վէ մէմուրլերի սապգը վէճհ իլէ
գապուլ իթմէքտե տիր, վէ ապրիլին
օն պիրինճի կիւնիւ Բոբիս օլտուղու-
նուն էլլինճի սէնէսի օլտուղունտան
եէվմը մէզպուրտե իճրա օլունաճագ
զինէթը բուհանիկ, վէ շէհրայէին
վէ նիհայէթ ագտ օլունաճագ, մէճ-
լիսի ումումի բուհանինին Թէտա-
բիքեաթը իլէ մէշղուլ օլմագտա տըր։

Վիճուտճա քէնտի պէտէնի օլ
տերէճէ սաղլամ տըր, վէ ֆամիլեա-
սընտա սէքսէն տօգսան սէնէ եաշա-
յանլար օ գատար էօգ տուր քի, մէճ-
լիսի մէզ քիւրիւ աչըպ գաբայաճա-
ղընտան մատտա, բիսգօբօսլուղու-
նուն տախի էլլինճի սէնէսինի կէօ-
ըէճէյինի մէմուլ իտէր։

Տօգուզունճու Պիոս, 1827 սէ-
նէսի մայիսին 25 ինտե Լամերիգատան
ավտէթ իթտիի վագրթլար սէրփիս-
գորոս Թագտիս օլունուպ, Աբօլէթօ
էյալէթինէ ըէիսի բուհանի նատպ օլ-
մուշ տուր, քէնտիսինի Թագտիս ի-
տէն Դարտինալ Դասթիլիոնէ իտի,
քի սօղրատան սէքիզինճի Պիոս իսմի
իլէ Բաբա օլտու. իմտի տօգուզուն-
ճու Պիոս էյէր փիսգոբոսլուղունուն
տախի էլլինճի սէնէսինի կէօրէճէք
իսէ, սէքսէն պէշ եաշընա գատար
վասլ օլմայը տըր, վէ օ հալտե 31
սէնէ տախի Բաբալըգ իթմիշ օլուր,
(միւշարալէյհ շիմտի 74 եաշընտա
տըր։) Պիոս Բաբա Մասթայի ֆա-
միլեասընտան օլուպ, պու ֆամիլեատա
90 վէ 93 եաշընա գատար եաշայան-
լար բէք չօգ տուր։

Ապրիլին 11 ինճի կիւնիւ, բէք
չօգ գապահաթլըլար աֆիլը ումումի
իլէ աֆիլ օլունաճագլար տէյի մէմուլ
օլունուր։ Բաբա հազրէթլէրի օ կիւ-
նիւ Ս. Պետրոս քիլիսէսինտե պա-
տարագ սէօյլէյէճէք տիր, վէ էթրա-
ֆընտա Ենեթան տէ Շարբանթիսէ
Թէսմիսէ օլունան էօբսիզիանէսէն
օն իքի չօճուգ պուլունաճագ տըր,
չիւնքի վագրթը իլէ Պիոս Բաբա հազ-
ըթլէրի պու էօբսիզիանէնին քրիս-
տոնէական վարդապետութիւն միւ-
տերրիսի իմիշ։

Պատարագտան սօղրա Ս. Պետ-
բոսուն գաբուսու պալասընա կէլիպ,
պիւթիւն քիւրէյի դէմին իւզրինէ
Թէպերրիւքեաթը բահմանիէյի տա-
վէթ իտէճէքմիշ։

Տիկէր պիր բահիպ, քի ահալի
քէնտիսինէ Դարա Բաբա իսմի վէ-
բիր (եանի հէմէն Բաբա գատար
նուֆուզու օլուպ, ֆագաթ կրօնա-
ւոր օլտուղու էճիլտէն պէյաղ կիյինէ-
մէտիսի իչիւն) Բատրէ Պէքս Ռիզ-
վիթլէրին ճէնէրալ աբբահայրը, պիր
սապահ Ռիզվիթլէրին իսմի հազրէթը
Իսայէ մախսուս օլան պիր քիլիսէսին-
տէ, բաբալըզընդն էլլինճի սէնէվի-
սինին զինէթլէրինի իճրա իթմիշ տիր։

Պու բատրէ Պէքս, Ռիզվիթլէրին
21 ինճի ճէնէրալ աբբահայրը տըր վէ
շիմտի 76 եաշընտա տըր։ Պատարագ
վագրթը, իւչ էն իհթիյար Ռիզվիթ
իքի Թէրաֆընտա հազրը պուլուն-
տուգլարընտա, տէօրտինիւն պիր-
տէն եաշլարը ճէմ օլունտուգտա,
եէքիւնիւ 334 սէնէյէ պալիկ օլուր-
մուշ։

— Լա Թիւրքի զաղէթասընտա շու-
մուպահասայը օգուրուզ։

Դասը քէօյ իսկէլէսինէ զայէթ նի-
զամըզ վէ ուսուլսուզ պիր սիւրէթ-
տէ իշլէմէքտե օլան Ֆէվվայիտի Օս-
մանկէ գումբանիասը վաբօրլարը ի-
զրինէ պազը շէյ սէօյլէյէճէյիմիզի
տիւնատէն պէյան իթմիշ իտիք։ Պու
կիւն կէրէք ահալինին վէ կէրէք
գումբանիանընդն ասըլ քէնտի խայրը ի-
չիւն պու վաճիպէյի գիմմէթիմիզի է-
տա իտէրիզ։

Լիվվէլա պու խսկէլէյէ իշլէյէն իքի
վաբօր տախի տէնիզի Թուլթամաղ-
լար, եալընըզ շու սէպէպ իչիւն քի,
պու իքի վաբօր տախի չայ իւզրինտե
իշլէմէք իւզրէ եաբբըմըշ տըր, ա-
նուն իչիւն հիչ պիր վագրթ տէնիզ
իւզրինտե եօլու վէ նիզամը իւզրէ
իշլէյէմէզլէր, լաքին պու հալ,
մէզքիւր վաբօրլարընդն էն քիւչիւք
գուսուրու տուր։

Պու վաբօրլարընդն իտարէսի քի,

ՊԱՏԱՐԱԳԱՅԻՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ

Ամսոյս 15-ին Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ. Հայրապետական Գահոյ Տեղապահ Գարեգին Արքեպս. Յովսեփեանցի հրաւիրեալ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսարանի Ներսիսեան դպրոցի ուսուցիչներ Գ. Գրիգորեան, Ս. Գրիգորեան, Ս. Գրիգորեան, Ս

նին իբրեւ ձէսիմ օրտուլարը, պիր գաչ կիւն զարիքնտա Պօղազ իչինէ վալ օլուպ, հէմէն Ռուսիանին էյալաթը ձէնուպկիսինտէն օլան Ղրիրմ ձանիպինէ միւթէրահի օլաճագլար ը-մը։

Պու աղիմ Պահրկէ սէֆէրինտէ վաքօրլարին եէլքէն կէմիլերի իւզէրինէ լայգէլը պիր մալիւմաթ վէրմէք իւզրէ իլք եվվել պու մատէտէն պահս իթմէլկիզ, վէ թէվրիկին սրրասը տա պունու պէօյլէ իսթէր։ Ձիւնքի վաքօր իլէ չապուգ եիւրիւր ձէնկ կէմիլերի եաբմագ, հէմ հատար զաթինտէ պիր պէօյիւք մուհասէնաթ օլուպ, հէմտէ զըրհ-ը կէմիլերէ պիր մուգատտէմ օլ-մու։

Լվվէլա չաբկալը վէ սօղրա վիտալը վաքօրլար իճատա օլունտու իսկ տէ, չօգ տէֆա, ձէնկ իչիւն մութլագա եէլքէն կէմիլերի գուլանմագ լա-զըմ կէլէձէյի իւզէրինէ պէօյիւք իս-տատարատա օլտու։ Օ վագրթ քի միւհէնտիսլէր ասրա մէմուլ իսթմէդ-էր իսի քի, վագթէն օ ապրը վէ պաթալ իչ վէ իքի անպարլըլարընա էօյլէ գուվվէթլու վաքօր մաքինալա-ըտա գօնատիլիր օլտուն քի, պունլարը գուչ կիսի ուչուրատիլին։ Լա-քին Ղրիրմտա օլան թէճրիպէլէր հէր քէսին զիհնինի աչմաղա պէօյիւք պիր սէպէպ օլտու։

Իչ վէ իքի անպարլըլարա գուվ-վէթլի վաքօր մաքինալարը վաղ իսէ-րէք, պունլարը խաֆիֆ կիմիլերկ թահվիլ իթմէք չէրէկ ի, Ֆրանսըզ կէմի մէյմարլըրընտան միսիս Տի-բիւյի Տըլօմ նամ մէյմարա այիտ տիր։ Ասրըմրդն էն մահիր վէ էն ադլար միւհէնտիսլէրինտէն պիրի քի Նաբօլէ-ոն իսմի վէրիլէն գաբագտան պաշա-յըպ, պահրկէ մէյմարլըդը ֆէննինի եանի կէմի եաբմագ ուուլինի պիւ-թիւն պիւթիւնէ թէպտիլ իթ-մի։

Պու մէյմար, 1850 տէ, Թուլոն թէղկեահլարընտա քէնտի եէնի բէս-մի վէ եէնի էնտազէսի իւզրէ եաբ-մըշ օլտուզու Նաբօլէոն նամ մէշ-հուր զաբաղը տէնիզ էնտիրսի։ Տէրտունինէ վաղ օլունաճագ վաքօր մաքինասընը զիատէ գուվվէթլէն-տիրմէք իւզրէ միւսիս Տիւբիւյի Տը-լօմ, օ անէտէք գաբագլարա վէ իւչ անպարլըլարա մախսուս օլան կէմի պիչիմինի պիւթիւն պիւթիւնէ թէպ-տիլ իթմի։ Լվվէլտէն պու մագուլէ ձէնկ կէմիլէրինին բրօվասը, եանի պաշ եախտա էօն թէրաֆը զայէթ չիշկին վէ գաբընը օլուբտուտ։ Տալկալաբ կէմկի պասթըրմամագ իւզրէ, կէմի կէնիչ կէօյիւսլիւ օլմա-ը ապը տէրլէր իսի էսկի ուսթալար պու եէնի եաբըլան Նաբօլէոն գա-բաղնըն բրօվասը իսկ զայէթ ինձէ վէ նարին օլուպ, պիր քիւթիւք կի-պի տալղալարա կէրիլէձէք վէ գարը գօյաճագ եէրտէ, պիր պալթա կիպի տալկարարը եարաճագ ըտը։

Տիւշիւնէ տիւշիւնէ պիչիմ վէ էնտազէսի պու լունան պու նարինլիք ոայէսինտէ, Նաբօլէոն գաբաղը բիւ-գէարսը հավալարտա վէ միւլայիմ տէնիզէրտէ, պու գօճա գաբագ, սատաթտա օն իւչ միլ գատար ալա-պիլտի, քի օ վագրթա գատար կէօ-րիւլմիւշ վէ իշլեթիլմիշ պիր սիւրաթ վէ չապուգլուգ տէյիլ իսի։ Լաքին աղ վագրթ զարֆընտա շէտիտ բիւղկեար-լար զուհուր իսիւպ, վէ տէնիզ գա-պարըպ։ պօղազա կէլինտիքտէ, կէ-րէք բիւղկեար վէ կէրէք ագընտը օ տէրէճէ մուխալիֆ իսի քի, իլերիւ կիտէմէյիպ, հէպ պօղազըն ոգրընտա տէմիրլէ տիլէր։ Լալընըզ Նաբօլէոն գաբաղը, Վիլ ոը Բարի նամ իւչ անպարլըլը եէտէյինէ ալմըշ օլարագ հանէ կէչտի, Ֆրանսըզ պօղազ-տան իչէրի կիրտի։ վէ Ինկիլիզ ոօ-նանմասը պունա եէթիչմէք իչիւն, ագալլի պիր հաֆթա միսայիտ հավա պուլմայա մունթազը օլտու։

Պու վուգուտթըն հավատիսի, Ինկիլթէրատա պէօյիւք շամաթալա-ը մուճիպ օլտու, չիւնքի եէնի շէ-քիկ վէ եէնի էնտազէսի իւզրէ եաբ-ըլան պու ձէնկ կէմիսինին հէր մուհասէ-նաթը այան աշիքեար մէյատանտա լ-ատ, վէ պէօյլէ պիր կէմի, քէնտիսի ձէնկէ կիմիթքէն մատատա, քէն-տինտէն պէօյիւք պիր իքի կէմի տա-հա եէտէյինէ ալրպ սիւրիւրլէյէ պի-լիրտի։ Նէ զաման քի թէքմիլ պիր տօնանմա արգատտա պաթալատա գա-լըպ, ըսսթ բիւղկեարտա վէ էյի տէ-նիզէրէ պէքլէմէյլիսի։

Ինկիլիզլէր չատ չապուգ Ֆրանսը-զա թագվատ իսիւպ, Ալամանիան նամ գաբաղը էնտիրսիրէր։ լաքին մալիւմ տիւր քի, Ինկիլիզլէր պու գաբաղա հէր նէ գատար տահա գուվվէթլի մաքինա վաղ իթտիլիր իսէ տէ, եէնէ Նաբօլէոն գատար չա-պուգ եիւրիւթէմէտիլէր։

Ձէր նէ իսէ, կէլէլիմ, եէնէ, Ռուսիա ձէնկինէ։

Տէվամ օլունաճագ

Այն հավատիս։

Տիւնքի թէլէգրաֆ խաբէրլէրի, Ամերիկատա ըէխի սապրգ Ռ՝օնաքընն հիւքիւմէթի խթիգլատան մէն ի-իչիւն մուվագգաթէն վաղ օրունան նիզամընդ գալըրրըլարընը, Իրէնատ Կալրն գուրգան պայրամընատան սօղ-ըա Արարատան եօլա չըգաճաղընը, վէ Բարիսատ Լունան էլչիսի օրուպ պու-տէֆա Ասիթանէյէ կէլէձէք օլան միւ-սիւ Բանկապէնին, իմբէրատօր իլէ վէ տա իթտիսի հավատիսատանան ի-պարէթ տիր։

Պայրամըն իքինձի կիւնիւ սատ-բաղամ հապրէթլէրի Պէպէք սահիպ խանէյի ալիէրինէ նագլ պույուրմուշ-լար տըր։

Պիր աղ նամիզատ օլան թիճարէթ նաղրը Դապուլի բաշա հապրէթլէրի պու տէֆա քէսպը սրհհէթ ու աֆիյէթ իթմիշ օրմաղլէ բաղար իրթէսի կիւնիւ տայրէի նէզարէթլէրինի թէշ-ըիֆ պույուրաճագլար տըր։

Աթինա լիմանընտա օլան Ֆրան-սրզ ֆըրգայը տօնանմասը, օրտուն հարէքէթ իսիւպ, Ագ տէնիզ ատա-լարընը վէ Սուլթան գալըրլարընը տօրա-շաճագ մըշ։

ԻԼԱՆԱԹ

Կէչէն 1866 տէնէսինտէ վագի, Ռուսիա բիանգօսունու գազանան պիլէթ նումէրօրլարը պու տէֆա թէ-լէգրաֆ իլէ թէրաֆրմաղա վատ օ-ուուզունատան պէր վէճէր աթի տէրճ օլունուր։

406	6	1421	41
2025	21	6681	39
7315	35	7976	5
8256	6	8560	32
9440	11	11348	36
12872	20	14274	42
14541	9	14867	33
15858	20	16815	46
17178	25	17880	30
5000	47	255	47
1041	42	1607	10
5698	37	7018	45
7382	32	8180	37
8401	46	8723	22
10886	37	12241	39
13862	42	14355	48
14741	24	15731	33
15932	36	17047	25
17683	24	19999	21

Պու գազանան նումէրօրլարին պի-բի եա պիր գաչը, քիմին էլինտէ պուլունուր իսէ, քիչիւք պիր սգօն-թօ իլէ ագձէմնի թէմամէն թահսիլ իսէ պիլիր, Գարա քէօյտէ գօմիսիօն խանընտա Ն՝ 16 օտատա մուգիմ միւ-սիւ Ա՝. Տ՝. Օհանէթյա միւրաճաաթ իթթանի հալատէ։

Քէզալիք Աւսթրիա խթիգրատը հիսէլերի։ (Գրէտի Լ՝ օժ) վէ 45 էր ֆրանգլըգ Միլան խթիգրատը հիս-էլերի քի, 1869 տէնէսի Բուտի տաք-բիլին եիրմիսինտէ ալաֆրանկա մայլ-սին պիրինտէ չէքիլէձէք տիր, պունլար տա միւսիւ Օհանէթնուն մաղ-ազասընտա ոսթրլրը, տահա զիատէ մալիւմաթ խթիէյէնլէր տօղրուտան տօղրույա պու 16 Ն՝օ օտա եախսատ մաղազայա միւրաճաաթ խէպդի-լիրլէր։

Ճ՝. Տ՝. ԾԻՆԷԹՕ

Սարրաֆանտէն Պուպայաճը օղու-Մանուկ աղա Գամպուր խանընտան չէգրպ Պէօյիւք եէնի խանտա օրթա գաթտա Ն՝ 45 օտայա նագլ իթմիշ օլտուզունա ճիւմլէնին մալիւմիւ օ-մագ իչիւն իլան խէր։

Լրի խիւլասաը

Թշպու խիւլասա Դէմէլի Պարն Լիսիկ նամ մէհնէր թատիպին իճատը օլուպ, ալա սրդրը վէ գօյուն էթլերինին եաղրրընը սիւրէրէք։ եաղրդ եաղնրաք խիւլասա վէ էօղէրին ալնարագ։ էյի պիր թարդ իլէ ուֆագ գավանղլարատա հրթիլ օ-լուլնուշտուր, վէ ասրա պօղուլմայարագ տայիմ սագլանըր պիլիր։

Պու խիւլասա ինանա էն ֆայտէլի օլան ի-ճատլարընն պիրի օլէպ։ եեմէյի հաղմ իսէ մէ-տէսի օլան քիմէնէլերէ։ հէր սիւրիւ խատարլէր վէ հէնիպ շիֆա պուլանլարա։ սիւտտէն հէնիպ քէսիմիշ օլան վէ ձէմի զայրի վէ խատէթ միլրաճ չօճուգլարա։ վէ հէր նագիր։ զայրի վէ նամիրաճ քիմէնէլերէ գուվվէթ վէտաղրգ վէրմէք իչիւն փէք իգթիզլը տրը։

Պու խիւլասա կէրէք եօշուլուգտա գուլան-մագ իչիւն։ վէ կէրէք եվվելտէ տատրդ եէմբէլ-էրէ չէնի վէրմէք վէ անէրի հատկէթլի իթմէք ի-չիւն չօգ եէլէմ տիր։

Գուլանմագ թէրթիպի մաղազատան վէրի-լիր։ Գալաթատա Ճամի ձէտիտա գաբուտանտա։ Սինասանընն Ամերիգան մաղազասընտա ճամբլրը

Փէյն Գիլը։

Եանի՝ աղրլարը տէֆ իսէրո թատիր օրու-նան Ամերիգալու տօքթօր Տէյվիսին մուճէրի պու տէֆա Գալաթատա Մինասանընն Ամերիգան մա-զասընտա ուֆագ չիչէկը իլէ սաթլըմագտէ ի-տա կի։

Ի՝չպու մուտիճէ իչերտէն խթիմալ օրունատա գ-տատ սօռգատան հարու օրան խատթալզարա միտէ խատթալըզնա վէ զայրիրդա։ գարաճիչէր ի ֆիւ-նէթինէ։ ատանը վէ պաղբատագ ի-ֆիլէթինէ։ սիհալա վէ իշ աղրըրընա վէ ասարը պու նէվ սը-գընթրարա չօգ ֆայտէլի տիր։ վէ տաիի աթէշ-տէն վէ սրճագ սատտան եատմըշ եէրլերէ վէ տա-տագ եարալարընա։ չբպանարատ պաշ աղրըրընա։ ատնճրյա։ տիզ վէ պէլ աղրըրընա վէ եէլլերէ։ վէ հէր տիւրլու պու թարդ աղրրարտա տրշարատան սիւ-չէքլէ զնյատէպլի չիֆա վէրմէի տիր։

Գուլանմագ թէրթիպի մաղազատան վէրիլիր։

ԱԵՒՖԹԱՂԻ ԵՒ ԱՅԼԻՍ
ԲԱՆԱՍԻՐ ՈՒՍՄԱՆՑ
ԵՏՆԻ
ՐԻՒՍԱՊԷՐԸ Օսմանիէյէ աղ վագրիպէ
Էօյրէրիպ× իլի-ն բէ× գօլայ պիր ո-ու-ալ
ԹԷՍԼԻՖԻ, Ա. ՓԱՇԱԵԱՆ.
ՇԻՒՕՐ ԼՎՎԼԼ
ԳԱԼԱՏԱՅԻ ԹԻՒՐԲԻՑ
Տէր Ամէրէ Ո-ԲԷՆ Յ. ՐԻՒ-ՐԷ
ՃԻԼԱՆ ԲԱՓԻԱՆԷՆԷ
1869

ԶԱՒԻՐԷ 15 ՄԱՐՏ

		Ղուրուշ
Թաղան Արեւուտ	քիլ	. .
Խամպիլ	„	28—30
Քէսատէնէ	„	27—29
Բուտէյի Գալշեդ սերթ	„	. — .
Սաղ գրեղեան	„	. — .
Իսպանիա գրենօվ	„	20—22
Ռամպիլ	„	. — .
Վարնա գրենօվ	„	16—20
Գուրդաղ գրենօվ	„	16—21
Գալշեդ գրենօվ	„	15—22
Գօղօրօղ Գալաս	ագտրբամ	14—15
Աբքա	„	11—12
Մէվճուտաթ 90000		—

ԵՄԹԱՑԻ ՏԱԽԻԼԻՑԷ 15 ՄԱՐՏ

Թիֆթիք Էնգալ	45 .
„ Վան	29 .
Ճէհէր Գայսէրի	15 1/2 .
Էնգլիզ	45
Բամբուգ Աստանա	10 1/2
Ճաճիմ Կուբճի Աստանա	9—9 1/2
ԵԱՐՈՒՊ Անատօլու քիլլի	5 1/2
„ „ եէգանիզ	—11 1/2
ԱՖԻՕՆ	600
ՄԱԶՐ սիյահ	11
ՔԻԹԻԼ եարբաք	28—33
ՍԱԼԻՊ	17
ՓԷՀԼԻ ՏԷՐՍԻ Թիւրկ	10—11
ՊԱՂ ՄՕՍՈՒ լիրա 110	. 26

ԵՄԹԱՑԻ ԷՄՆԷՊԻՑԷ 15 ՄԱՐՏ

ՔԷԼԼԷ ՎԷ ԹՕՂ ՀԷՐԷՐԻ	Ղուրուշ
Ինկիլիզ ըրիսօ 6—10 լիպրա գանթար	
Օլանատ տէպրու 6-10 լիպրա „	. . .
Ամէրիքա 8 „	. . .
Ֆրանսըզ „	285—290
Ինկիլիզ թօղ „	240—242
Օլանատ էքսթրա „	240—242
„ պիրինճի „	235—
„ իքինճի „	233—
„ իւչիւնճի „	231—
Ֆրանսըզ „	231—
ՏԷՄԻՐ Ինկիլիզ չէշիտ լամա տէօրթ քէօշէ եուվարլագ „	58—62
„ եարմա „	56—68
„ սատ չէշիտ իլէ „	100—110
„ չէմպէր „	—
ԳԱԼԱՏ „	840—
ԳՈՒՐՇՈՒՆ Ինկիլիզ Ֆրանսըզ „	142—145
ՁԵՎԼԻԿ պիր սրթը 0 սանտրգ „	190—195
ՍԱՁՄԱ Մարսիլիա չէշիտ „	150—153
ՄՕՐ ՊԱԳԱՄ „	. — .
ՍԱՆԹԱՄԲԹԱ „	. — .
ՁԱՃԸ ԳԷՊՐԸՁ „	36—40
ՀԱՅ Ինկիլիզ „	65—
ԳԱՖԷ Գարբ ֆինա 0/0 „	850—900
„ Իքինճի „	750—800
„ Իւչիւնճի „	650—700
ՁԻՎԻՏ Ինկիլիզ „	110—145
ԳԸՐՄԸՁ „	40—62
ՊԻՊԷՐ Լանտրա Մարսիլիա „	. —
ՆԸՇԱՏԸՐ Ինկիլիզ „	5—5 3/4
ԹԷՆԷՔԷ + Նշան չիֆթ սանտրգ	275—280
ՐՕՄ Ամերիգա 12 կալօն 1 լիրա	— .
„ Ինկիլիզ 8 8 1/2 „ „ „	8—8 1/2

ՄԷՃՄՈՒԱՑԸ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՄԷՏՈՒՐԼԱՐԸՆԴՆ ԻՍՄ ՎԷ ՄԱՀԱԼԷՐԻ

ԱՍԻԹԱՆԷ. Պէօյիւք Եէնի խանտա Թիւլգէնա-ձեան Յովակիմ։
ԱՏԱՆԱ. Բալամուտ օղու Յակոբ աղա։
ԱՖԻՕՆ ԳԱՐԱ ՀԻՍԱՐ. Կարապետեան Վարդան
ԷԿԻՆ. Թարագճեան Գրիգոր աղա։
ԷՆԳԱՐԻ. Սինեօր Հիսարի Լեւոնտրի։
ՍՊԱՏԱ. Հաճի Գէորգեան Հաճի Սկրտիչ աղա։
ԷՏԻՐՆԷ. Յակոբեան Արթին աղա Կազազ։
ԵՄԶՐՈՒՄ. Հապանեան Գրիգոր էֆէնտի։
ԱՄԹԱԼԻ. Փիրլեան Պետրոս աղա
ԹՐԱՊՈՒԶԱՆ. Մաղլեան Պետրոս աղա։
ԻԶՄԻՐ. Թէտէրէճեան Ս. Ստեփան աղա։
ԻԶՆԻՄԻՏ. Գ. Տ. Թ. Գասպարեան։
ՀԱԼԷՊ. Լուսէն Յոսէփ աղա
ՄԱՐԱՇ.
ՊԻԼԷՃԻԿ. Տէրգաբիթ օղու Պետրոս աղա։
ՊՐՈՒՍԱ. Նալբանեան Հաճիպօղլու աղա։
ՎԱՐՆԱ. Հաճի Կարապետ օղու Յովհաննէս աղա։
ՎԻԵՆՆԱ. Զըրճը Վիչէն աղա։
ՔԷՕԹԱՀԵԱ. Լիւլէճեան Պատոն աղա։

ՍԱՀԻՊ ՄԷՏՍՈՒԼՈՒ ԴԱՀԷԹԱ
ՅՈՎԱԿԻՄ ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ

ԳԱԼԱԹԱՅԻ ԷՐՄԷՆԻ ՓԷԼԱՍԵՍԻ ՍՕՓԵՐԸ Ն՝. 21
Ե ՄԻՀԷՆՏԻՍԵԱԼ ԶԱՊԽԱՆԷՍԻՆՅԷ